

Aan de leden van de raad
i.a.a. de commissieleden

Datum
1 februari 2022

Uw kenmerk

Uw brief van
1 december 2021

Ons kenmerk
759788

Bijlagen
2

Onderwerp:
Raadsinformatiebrief betreffende Initiatiefvoorstel Instelling gemeente breed ondernemersfonds

Geachte leden van de raad,

Raadsleden David Jimmink (GroenLinks) en Cora Gerritsen (CDA) hebben samen met de raadsleden Anneke Dubbink (PvdA), Eef Stiekema (VVD) en Agna van Rees (ChristenUnie) een initiatiefvoorstel ingediend. Dit voorstel betreft de instelling van een gemeente-breed ondernemersfonds. In deze brief informeren wij u over ons standpunt ten aanzien van het initiatiefvoorstel.

Aanleiding

De Economische Agenda is in samenspraak met de ondernemersverenigingen in voorbereiding. Een van de belangrijkste onderwerpen is het Ondernemersfonds. De gemeente Houten heeft medio mei 2021 de formele aanvraag ontvangen van het economische platform Houten (EPH) om te komen tot een ondernemersfonds in de gemeente Houten. De gemeenteraad heeft eerder aangegeven te hechten aan draagvlak bij ondernemers en het delen van de ambities van het economisch platform met de gemeente om tot een economische agenda te komen waar het ondernemersfonds een rol in kan spelen.

Nu ligt er dit initiatiefvoorstel mét draagvlak. Het initiatief wordt gedragen door het georganiseerde bedrijfsleven: Ondernemend Houten, Industrieel Kontakt Houten (IKH), de Ondernemersvereniging Kleine Kernen (OKK) en het Oude Dorp. Ook winkeliersvereniging Het Rond heeft zich bij deze alliantie aangesloten. En ook winkeliersvereniging Castellum heeft inmiddels ingestemd met de verdere voorbereidingen voor instelling van het Ondernemersfonds. Dat geldt ook voor de vastgoedeigenaren Altera (Het Rond) en ASR (Castellum). Dit is positief nieuws voor dit voorliggend voorstel.

Het bestuur van winkeliersvereniging Het Rond heeft van de leden het mandaat gekregen om de komst van het fonds verder voor te bereiden. Gezamenlijk vertegenwoordigen deze partijen een omvangrijk deel van de Houtense economie.

De onroerendzaakbelasting (ozb) op niet-woningen wordt structureel opgehoogd waarmee het in te stellen gemeente-breed ondernemersfonds zal worden gevoed. De opbrengsten worden als exploitatievergoeding beschikbaar gesteld aan de Stichting Ondernemersfonds Houten. Zo komt deze financiering terug naar de ondernemers en biedt aan hen een financiële positie om investeringen te doen die het vestigingsklimaat en de economische ontwikkeling van Houten bevorderen.

Volgens de initiatiefnemers verschaft het ondernemersfonds een stabiele basis om gezamenlijke projecten uit de Economische Agenda van de gemeente Houten op te pakken. Beoogd wordt dat het instellen van het fonds de organisatiegraad, de samenwerking en de onderlinge uitwisseling tussen ondernemers, ondernemerskoepels en andere belanghebbende partijen in de gemeente bevordert. En, dat belangrijke maatschappelijke thema's vanuit Ondernemend Houten worden ondersteund en invulling krijgen.

Kernboodschap

Wij ondersteunen dit initiatief van harte aangezien de instelling van dit ondernemersfonds mogelijkheden biedt om activiteiten uit de Economische Agenda te realiseren. De instelling van het fonds kan nu ook, zoals gevraagd in de Perspectiefnota 2022, op een aantoonbaar breed draagvlak rekenen. Kortom een mooi initiatief.

Er zijn nog wel praktische zaken die nadere uitwerking behoeven bij de instelling van het ondernemersfonds. Het college adviseert de volgende punten nader uit te werken met de initiatiefnemers:

1. In het kader van het opstarten van het ondernemersfonds en de Stichting Ondernemersfonds wordt voorgesteld om in 2022 een opstartbudget van € 53.400 mee te geven. Hierdoor ontstaat wel direct een dekkingsvraagstuk. Ook hiervoor geldt dat er geen dekking binnen de begroting 2023 tegenover staat. Hoewel voorgesteld wordt om deze kosten evenredig met de ondernemers te delen, zullen deze kosten zonder passende dekking in 2022 direct ten laste van het gemeentelijk begrotingssaldo komen. In 2023, 2024 en 2025 betalen de ondernemers hun deel van het opstartbudget.

Wij adviseren de raad om na te denken over passende dekking of zich rekenschap te geven van het effect op het begrotingssaldo.

2. Als eigenaar van gebouwen neemt de gemeente in principe ook deel aan het fonds. Als gevolg van de hogere ozb-heffing heeft de gemeente dan ook te maken met een toename van de gemeentelijke lasten. De inschatting is dat dit gaat over structureel circa €53.400. Ook hiervoor geldt dat er geen dekking binnen de begroting 2023 tegenover staat. De initiatiefnemers stellen dat het ondernemersfonds een constructie is vóór en dóór ondernemers en dat de gemeente buiten de besluitvorming over bestedingen blijft. En de initiatiefnemers stellen ook dat met de gemeente afspraken gemaakt moeten worden over non-interventie (geen gemeentelijke beïnvloeding op bestedingen) en over non-substitutie (geen afwenteling van publieke (onderhouds-) taken op het fonds).

Echter, als deelnemer, eigenaar/gebruiker van panden, zal gemeente Houten ook trekkingsrecht hebben. Incidentele projecten worden wellicht structureel opgepakt en publiek private samenwerking kan meer vanzelfsprekend worden. We denken hierbij aan projecten zoals Impact Houten, Houten on Stage, en het Evenementen-fonds. Deze projecten ondersteunen we nu met incidentele middelen maar kan door vergoeding uit het Ondernemersfonds mogelijk bijdragen aan het beperken van structurele kosten van de gemeente.

Wij adviseren de raad om met een passende dekking voor een budgetneutrale verwerking te komen of zich rekenschap te geven van het structureel effect op het begrotingssaldo in de komende jaren.

3. In het fonds komt in eerste instantie €230.000 minus kosten uitlopend naar €460.000 per jaar. Het totale bedrag in het fonds kan dus redelijk hoog oplopen. In het voorstel van de ondernemers staat dat binnen het fonds optimale bestedingsvrijheid geldt en dat alles dat ondernemers aanmerken als hun gezamenlijk belang voor financiering in aanmerking komt.

Echter, om transparant te kunnen bepalen of één ander niet in strijd is met regelgeving en algemeen nut/publiek belang, lijkt het verstandig om in algemene termen vooraf (enige) criteria mee te geven. Dit is belangrijk om als gemeente verantwoording af te leggen over en bij het uitoefenen van haar rol als beheerder van publieke middelen en toezichthouder. Dat helpt de raad later ook bij de evaluatie en de weging of voldoende garanties zijn ingebouwd voor rechtmatige besteding op langere termijn.

Wij adviseren daarom als raad een aantal minimale criteria te formuleren waaraan bestedingsdoelen moeten voldoen om trekkingsrechten te kunnen aanwenden.

4. Naast de incidentele en structurele bijdragen vloeien er ook andere kosten voort uit dit initiatief, bijvoorbeeld de inzet van ambtelijke formatie en externe advisering of uit het ondersteunen van maatschappelijke doelen zoals bij punt 2 genoemd. Zo hebben de initiatiefnemers concept statuten en een concept samenwerkingsconvenant opgenomen bij het voorstel. Deze zullen herijkt/uitgewerkt moeten worden in samenwerking met de gemeente. De gemeente zal ook jaarlijks informatie over de onroerendzaakbelasting (ozb niet-woningen) moeten aanleveren en de verantwoording van het fonds moeten controleren.

Ten aanzien van de inningskosten moet opgemerkt worden, dat ook bezwaarprocedures tegen deze verhoging door belastingplichtigen onderdeel van de inningskosten zijn. Al deze kosten worden uit de opbrengsten van het ondernemersfonds betaald. Via het convenant wordt de verrekening van deze gemeentelijke kosten uitgewerkt. De kosten voor inning, bezwaar en beroep worden als werkelijke kosten verrekend via het ondernemersfonds.

Wij adviseren de raad om college en initiatiefnemers opdracht te geven om deze processtappen en bijbehorende kosten nader uit te werken en onderdeel te laten zijn van de uitwerking van convenant en statuten.

5. Verder is er sprake van een financieringsvraagstuk dat nader uitgewerkt moet worden, namelijk, de wijze van voeden van het ondernemersfonds met de gerealiseerde ozb-meeropbrengsten niet-woningen. Begin 2023 zal de ozb-heffing niet-woningen de eerste keer worden opgelegd. In de loop van het jaar worden deze inkomsten dan daadwerkelijk gerealiseerd. Om onnodige terugbetalingen te voorkomen en juiste verrekening van gemaakte kosten te kunnen doen, lijkt het daarom handig om te werken met voorschot-betalingen en een eindafrekening van een jaar. *Wij adviseren daarom om afdrachten aan het ondernemersfonds in eerste instantie te doen op basis 90 % van de opgelegde aanslagen met een eindafrekening aan het einde van het jaar en om deze werkwijze in het convenant op te nemen.*
6. Ook de communicatie, het bekend maken van het ondernemersfonds en het gebruik van de mogelijkheden vraagt om een verdere uitwerking. *Wij adviseren de raad eveneens dit verder uit te laten werken.*

Consequentie

Het college omarmt het initiatief en adviseert de raad het college te verzoeken de hiervoor genoemde aandachtspunten met de initiatiefnemers verder uit te werken in een op te stellen convenant. Waarbij de financiering en dekkingsvraagstukken eveneens beantwoord zullen worden.

Tot slot is het goed u als raad over de uitkomsten en uitwerking van het convenant ruim voor de startdatum nader te informeren.

Wat betekent dit voor de raad (procedureel)

Als de raad positief besluit en het advies van het college overneemt, kunnen een aantal praktische zaken uitgewerkt worden.

Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met Boudewijn Steenpoorte via telefoonnummer (030) 63 92 611.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink

G.P. Isabella

Bijlage(n) :

- Bijlage 1 - Initiatiefvoorstel betreffende het Instellen van een gemeente-breed Ondernemersfonds;
- Bijlage 2 - Functioneren van het fonds, concept statuten en concept convenant.